

Høringen om ny regnskapsførerlov

Et forslag til ny regnskapsførerlov har vært på høring. Forslaget viderefører de sentrale elementene i autorisasjonsordningen, men reguleringen rettes i større grad enn i dag inn mot regnskapsforetakene. Disse hovedtrekkene har fått bred støtte i høringen. Det er imidlertid ulike syn på noen av enkelthetene.

Cand.jur.
Espen Knudsen
Fagsjef rammebetingelser i Revisorforeningen

Revisorforeningen og regnskapsførerbransjen vil ha overordnet lovregulering, fleksibilitet og balanserte sanksjonsmuligheter. Kontrollmyndighetene mener det er nødvendig med mer detaljert regulering og strenge sanksjoner. Revisorforeningen mener at den nye loven må anerkjenne regnskapskompetansen til revisorene og legge til rette for revisorer som vil drive regnskapsføring. Her får vi tydelig støtte fra skatteetaten, mens Finanstilsynet og regnskapsførerbransjen er mer forbeholdne. Revisorforeningen, Skattedirektoratet og høyskolesektoren går mot å endre yrkestittelen til «statsautorisert regnskapsfører».

Lovforslaget og høringen

Revisor- og regnskapsførerlovutvalget overleverte 1. juni 2018 sin utredning om ny regnskapsførerlov til Finansdepartementet. Utvalgets lovforslag i NOU 2018: 9 skal sikre at de næringsdrivende, særlig i små og mellomstore foretak, har tilgang på kompetente samarbeidspartnere i utførelsen av sine regnskapsplikter etter bokføringsloven, regnskapsloven og skatte- og avgiftslovgivningen.

Finansdepartementet sendte lovutvalgets utredning på høring med høringsfrist 20. oktober 2018.

Avgitt hørings svar

Pr. 1. november hadde følgende instanser avgitt hørings svar med merknader:

Myndigheter

- Finanstilsynet
- Skattedirektoratet
- Brønnøysundregistrene
- Politidirektoratet
- Riksadvokaten
- ØKOKRIM
- Regelrådet

Regnskapsførerbransjen

- Regnskap Norge
- Økonomiforbundet
- Virke
- Amesto AccountHouse AS
- SpareBank1 Regnskapshuset

Organisasjoner i offentlig sektor

- Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund
- Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)
- Norsk Øko-Forum

Organisasjoner i privat sektor

- NHO
- Revisorforeningen
- Frivillighet Norge

Høyskolesektoren

- Handelshøyskolen BI
- Norges Handelshøyskole (NHH)
- Universitets- og høgskolerådet

Fagforeninger

- Fagforbundet
- LO

Lovens virkeområde

Lovutvalget foreslår å beholde virkeområdet for regnskapsførerloven og autorisasjonsordningen tilnærmet uendret. Høringsinstansene støtter i hovedsak dette.

Regnskap Norge er mot å videreføre unntaket i loven for regnskapsføring for annet foretak i en gruppe av samarbeidende foretak, f.eks. innenfor et franchise-samarbeid. NHO, Frivillighet Norge og NKRF på sin side ønsker å gjøre det tydelig at autorisasjon ikke er nødvendig når en sentral enhet i en foreningsstruktur eller kommune fører regnskap for lokallag eller andre tilknyttede enheter.

Et mindretall i utvalget går inn for at oppbevaring av klientmidler i regnskapsforetak skal reguleres i loven. Dette støttes bare av Finanstilsynet i høringen.

Godkjenning

Gjeldende lov er i stor grad rettet mot den enkelte autoriserte regnskapsfører. Lovutvalget foreslår at reguleringen i større grad rettes inn mot regnskapsforetakene. De som skal drive regnskapsføring i enkeltpersonforetak, må registrere foretaket i Foretaksregisteret. Denne tilnærmingen får bred støtte i høringen.

Et flertall i lovutvalget går inn for å videreføre at godkjente revisorer og revisjonsforetak må ha egen autorisasjon som regnskapsfører i tillegg til revisorgodkjenningen for å drive regn-

skapsførervirksomhet. Dette støttes av Finanstilsynet, Regnskap Norge, Virke og NHO. Et mindretall i utvalget mener at det er unødvendig med dobbelt godkjenning for revisorer. Dette støttes i høringen av Revisorforeningen, Skattedirektoratet, Universitets- og høyskolerådet og Norsk Øko-Forum.

Tittel

Lovutvalget foreslår at yrkestittelen skal være «statsautorisert regnskapsfører». Dette støttes i høringen av Regnskap Norge, Økonomiforbundet, Virke og to regnskapsselskaper. Regnskap Norge og ett av regnskapsselskapene mener primært at tittelen bør være «statsautorisert regnskapsrådgiver».

Et mindretall i utvalget mener at tittelen fortsatt bør være «autorisert regnskapsfører». Dette støttes i høringen av Skattedirektoratet, Revisorforeningen, Universitets- og høyskolerådet og NHH.

Kvalifikasjoner

Lovutvalget foreslår at minstekravet til utdanning fortsatt skal være en relevant bachelor- eller mastergrad. Det foreslås noe mer fleksible krav til fagsammensetning mv. Dette får bred støtte i høringen. Kun ett regnskapsførerselskap mener at det bør innføres minstekrav om mastergrad.

Et flertall i utvalget vil øke praksiskravet for søkere med bachelorgrad fra to til tre år. For søkere med mastergrad skal kravet fortsatt være to års praksis. Denne tosporsløsningen støttes i høringen av Finanstilsynet og høringsinstansene fra regnskapsbransjen. Skattedirektoratet, Norsk Øko-Forum og Revisorforeningen vil videreføre kravet om to års praksis for alle.

Lovutvalget går inn for å videreføre at revisorutdanning og praksis fra revisjon skal gi grunnlag for autorisasjon som regnskapsfører på lik linje med regnskapsførerutdanning og praksis fra regnskapsføring. Det har ikke kommet innvendinger i høringen når det gjelder likestilling av utdanningen. Finanstilsynet og høringsinstansene fra regnskaps-

bransjen mener imidlertid at søkere med praksis fra revisjon må ha minst ett års praksis fra regnskapsføring. Finanstilsynet «mener likevel at det skal gjøres unntak fra dette prinsippet for revisorer som er godkjente etter revisorloven». Revisorforeningen støtter at praksis fra revisjon likestilles med praksis fra regnskapsføring slik som i dag.

De høringsinstansene som uttaler seg, støtter de foreslåtte endringene om mer fleksible krav til etterutdanningen. Økonomiforbundet går mot at kravet justeres opp fra 77 til 80 timer pr. tre år.

Regnskapsoppdrag

Lovutvalget går inn for å videreføre i loven at regnskapsfører skal utføre de oppgavene som omfattes av et oppdrag om regnskapsføring i samsvar med gjeldende lovkrav og god regnskapsføringsskikk. Lovutvalget foreslår også at enkelte andre krav til regnskapsoppdraget presiseres i loven. Dette får gjennomgående støtte i høringen.

Finanstilsynet, Skattedirektoratet og Norsk Øko-Forum støtter et mindretallsforslag om å lovregulere krav om skriftlige fullmakter. Revisorforeningen, Regnskap Norge, Virke og Amesto går mot et slikt krav.

Oppdragsdokumentasjon

Det har ikke kommet innvendinger i høringen mot å videreføre en overordnet bestemmelse om dokumentasjon av regnskapsoppdrag. Det er også bred støtte til at det alminnelige oppbevaringskravet skal være fem år.

Høringsinstansene er imidlertid delt i spørsmålet om skriftlig kommunikasjon med oppdragsgiver om lovbrudd skal oppbevares i fem eller ti år. Kontrollmyndighetene og LO går inn for at slik kommunikasjon fortsatt skal oppbevares i ti år. Høringsinstansene fra regnskapsbransjen vil ha fem års oppbevaring av all oppdragsdokumentasjonen.

Organisering av virksomheten

Lovutvalget foreslår å fjerne kravet om at daglig leder i et regnskapsselskap må være autorisert regnskapsfører. Dette støttes i høringen av Regnskap Norge og Revisorforeningen. Fagforbundet og Økonomiforbundet går mot.

Det er enighet i lovutvalget og blant høringsinstansene om å innføre visse krav til regnskapsforetak om tilgang på tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og om forsvarlig kvalitetsstyring. Det er imidlertid ulike syn på om det er nødvendig å utdype krav til oppfølging av kvalitetsstyringen. Finanstilsynet mener at foretakene må ha en plikt til å følge opp at retningslinjer og rutiner etterleves og at de svakhetene som avdekkes, blir fulgt opp. Regnskap Norge, Revisorforeningen, Virke og Amesto mener at slike bestemmelser er unødvendig å lovregulere og ikke vil bidra til bedre kvalitetsstyring.

Lovutvalget går mot innføring av et krav om tvungen ansvarsforsikring for regnskapsforetak. Dette støttes i høringen av Regnskap Norge, Revisorforeningen og Virke. Skattedirektoratet, Finanstilsynet og Norsk Øko-Forum støtter mindretallsforslaget om tvungen ansvarsforsikring for regnskapsforetak.

Sanksjoner

Flertallet i lovutvalget går mot å innføre en adgang for Finanstilsynet til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på regnskapsførerloven. Dette støttes i høringen av Regnskap Norge, Revisorforeningen og Virke. Finanstilsynet, Skattedirektoratet, Økokrim, Politidirektoratet og Norsk Øko-Forum støtter mindretallets forslag om å innføre overtredelsesgebyr.

Flertallet i utvalget vil også lempe noe på straffebestemmelsen i loven, blant annet når det gjelder hvilke bestemmelser som straffes og hvilke overtredelser som kan straffes med fengsel. Dette støttes av Regnskap Norge, Revisorforeningen, Virke, og delvis av Finanstilsynet. Skattedirektoratet, Norsk Øko-Forum, Økokrim og Politidirektoratet støtter mindretallets forslag om å opprettholde straffenivået.